

Javni poziv za dodjelu sredstava za poticanje komplementarnih djelatnosti u 2016. godini

Obrazloženje umjetničkih savjetnika za komplementarne djelatnosti

Na *Javni poziv za dodjelu sredstava za poticanje komplementarnih djelatnosti u 2016. godini* pristiglo je sveukupno 355 prijava u kategorijama zaštite audiovizualne baštine uključujući kinotečnu djelatnost, filmskih festivala i drugih audiovizualnih manifestacija, djelatnostima razvijanja audiovizualne kulture, programa promocije i prodaje hrvatskih audiovizualnih djela, proučavanja i kritičkog vrednovanja audiovizualnih djelatnosti, objavljivanja književnih radova u području audiovizualnih djelatnosti, programa stručnog usavršavanja i programa audiovizualnih udruga i organizacija.

Dio prijava koje su vezane za isti program umjetnički su savjetnici sagledavali kao jednu prijavu, a za dvije prijave savjetnici su zaključili da ne pripadaju u programsko područje komplementarnih djelatnosti.

Nakon razmatranja prijava savjetnici za komplementarne djelatnosti u sastavu Mima Simić, Teodor Celakoski i Boris Poljak za financiranje preporučuju **233 programa** u ukupnom iznosu od **11.628.600,00 kuna**.

U postupku procjenjivanja i vrednovanja prijava savjetnici su se vodili nizom kriterija po navedenim kategorijama, pri čemu je u svim kategorijama vrednovano sljedeće:

- **kvaliteta, izvedivost i održivost predloženog programa**, pri čemu se posebno vodilo računa o programima koji imaju konkretne, realne i strateške planove u umjetničkom, organizacijskom i financijskom smislu, o dostupnosti samog projekta, njegovoj vidljivosti i komunikaciji s profesionalcima i javnosti, kvaliteti prijave, kvaliteti i iskustvu projektnog tima u pojedinoj programskoj komplementarnoj djelatnosti za koju se prijavljuju, o prethodnom izdanju programa (u slučaju da nije riječ o prvom izdanju), te o različitim oblicima suradnje, umrežavanjima i partnerstvu
- **važnost programa**, od lokalne zajednice, preko nacionalne važnosti do međunarodne prepoznatosti
- **kontinuitet programa, odnosno njegova dugoročna usmjerenost** (jednokratna događanja podržana su iznimno, i s relativno malim iznosima) primarno misleći na prethodno već pokrenute programe koji su svojom kvalitetom, sustavnošću i javnom važnošću ostvarili uvjete za daljnju potporu od strane Hrvatskog audiovizualnog centra te su svojom kvalitetom opravdali nastavak financiranja
- **projekti koji dosad nisu financirani** a pridonose specifičnosti, komplementarnosti te estetskoj raznovrsnosti audiovizualnih sadržaja
- **projekti koji nude različite aspekte audiovizualne edukacije**
- **projekti koje na pojedinom javnom pozivu, sukladno trenutačnim potrebama audiovizualnog sektora, umjetnički savjetnici odrede kao prioritetnu aktivnost ili aktivnosti koju bi trebalo pojačano potpomagati u narednom periodu**

Umjetnički savjetnici smatraju da u budućem razdoblju treba stvoriti uvjete za potpomaganje programa digitaliziranih kinodvorana.

I ove je godine zabilježen rast broja prijava te pojava novih vrijednih inicijativa (s naglaskom na programe usmjerene na djecu i mlade), pri čemu smo prednost dali programima u sredinama u kojima su filmski programi ili zapostavljeni ili praktično nepostojeći. Programe čiji je rast i razvoj primjetan u prethodnoj godini pokušali smo popratiti (makar simboličnim) povećanjem sredstava u okviru financijskih mogućnosti. Kao i prethodne godine, na Poziv je prijavljen velik broj edukativnih programa vezanih uz školske programe, odnosno postojeći kurikulum – ove programe umjetnički savjetnici smatraju iznimno važnima, no mišljenja je da se trebaju odvijati uz primarnu potporu resornog ministarstva, kako zbog prepoznavanja važnosti audiovizualnog obrazovanja i ozbiljnije njegove integracije u kurikulum, tako i zbog HAVC-ova ograničenog budžeta.

Kao i svake godine, u svim kategorijama utvrđeni su **prioritetni programi** za koje su predložene i najviše potpore. Riječ je o programima od iznimne ili visoke nacionalne vrijednosti, koje možemo smatrati temeljnim za očuvanje i razvoj audiovizualnog stvaralaštva u Hrvatskoj, odnosno o programima od velike regionalne ili lokalne važnosti, ili pak onima koji su važni za razvoj pojedinih djelatnosti ili žanrova:

- U kategoriji Zaštita audiovizualne baštine uključujući kinotečnu djelatnosti kao posebno značajan program koji dobiva kontinuiranu podršku ističe se *Filmski i video arhiv Hrvatskog filmskog saveza*.
- U kategoriji Proučavanje i kritičko vrednovanje audiovizualnih djelatnosti *Vizualni kolegij* Multimedijalnog instituta te *Masterclass* program razgovora sa svjetskim dokumentaristima koji provodi Restart. Ističemo i *Regionalnu konferenciju o pravima djece u okviru medijske pismenosti* u organizaciji Hrvatskog filmskog saveza, koja će – nadamo se – propitati i odnos obrazovnog sustava prema ovoj problematici.
- U kategoriji Objavljivanje književnih radova u području audiovizualnih djelatnosti tradicionalno je najveća podrška dodijeljena filmološkom časopisu *Hrvatski filmski ljetopis*, a prepoznata je i vrednovana visoka kvaliteta filmskog časopisa *Filmonaut*. Valja istaknuti i dvije važne monografske publikacije, posvećene Krsti Papiću (HFS) i Ivici Vidoviću (Teatar Rugantino), dok se kod internetskog izdavaštva i dalje nastavilo s praksom financiranja portala koji na kvalitetan način predstavljaju, valoriziraju i kontekstualiziraju AV djelatnost.
- U kategoriji Programi stručnog usavršavanja filmskih profesionalaca i ove je godine podržan program edukacije nastavnika, voditelja klubova i samostalnih autora *Škola medijske kulture Dr. Ante Peterlić* Hrvatskog filmskog saveza, kontinuirani program *Restart Laboratorij, ZFF industrija, Korčula Cross Media Lab&Konferencija*, kao i prva od tri sesije radionice *Ex Oriente* koja će se održati u Splitu. Posebna je pažnja posvećena i

profesionalnim obrazovnim programima, koji su prepoznati od strane Kreativne Europe te koji bitno doprinose i međunarodnoj promociji hrvatskog filma, poput projekta *ZagrebDox Pro 2016* Udruge Factum.

- U kategoriji Programi audiovizualnih udruga i organizacija kao posebno važna i programski kvalitetna prepoznata je redovita godišnja djelatnost Hrvatskog društva filmskih djelatnika kao krovne organizacije filmskih profesionalaca. Bitna je potpora dana i organizacijama pojedinih profesija koje su ponudile kvalitetan i dobro osmišljen godišnji program: Društvo hrvatskih filmskih redatelja i Hrvatska udruga producenata te program Hrvatskog filmskog saveza, Hrvatske udruge filmskih snimatelja i Hrvatskog društva filmskih kritičara te one koje u svom godišnjem djelovanju objedinjuju niz obrazovnih, prikazivačkih i produkcijskih djelatnosti, pri čemu je kao osobito važna karika u lancu komunikacije kvalitetnih AV sadržaja prepoznata Hrvatska mreža neovisnih kinoprikazivača te program Saveza scenarista i pisaca izvedbenih djela.
- Kategorija Filmskih festivala i drugih audiovizualnih manifestacija još uvijek je najistaknutija budžetska stavka unutar financiranja komplementarnih djelatnosti (5.356.100,00 kn) te je kategorija koja iz godine u godinu raste i po broju i po razvoju pojedinih festivala. Kao najvažniji nacionalni festivali značajnog međunarodnog ugleda i dalje su podržani *ANIMAFEST Zagreb*, *ZagrebDox*, *Motovun Film Festival* i *Zagreb Film Festival*. Bitno je naglasiti kako od 2015. godine Animafest postaje festival i kratkometražnih i dugometražnih animiranih filmova. Nadalje su prepoznati po svojoj izvrsnosti u promociji određenih žanrova i/ili su bitni iz perspektive regionalne raznolikosti i sljedeći festivali: *25FPS*, *Vukovar Film Festival* i *Splitski filmski festival*, zatim *Festival mediteranskog filma Split*, *Human Rights Film Festival*, *Festival tolerancije - Festival židovskog filma Zagreb*, te *Four River Film Festival*. Izdvajamo i *Dane hrvatskog filma* s novom koncepcijom i organizatorom producenatskom tvrtkom Spiritus movens d.o.o., festivale s međunarodnim programom, jakim industrijskim dijelom te one lokalnog i regionalnog značaja (*Avventura Festival*, *Tabor Film Festival*, *Opuzen Film Festival* i *DOKUart*), zatim one specifičnog formata i/ili sadržajnog odnosno koncepcijskog usmjerenja (*Festival jednominutnih filmova*, *One Take Film Festival* i *Filmske mutacije*) te nacionalno značajne revije filmskog stvaralaštva (*Revija hrvatskog filmskog i video stvaralaštva*, *Revija hrvatskog filmskog i videostvaralaštva djece*). Ostali programi mogu se okarakterizirati kao uglavnom lokalno orijentirani festivali i manifestacije.
- U kategoriji Djelatnosti razvijanja audiovizualne kulture posebna pažnja posvećena je **art-kinima** u većim urbanim središtima, a kojima su određene različite potpore s obzirom na kvalitetu ponuđenoga programa, njegov kontinuitet i koncepcijsku opravdanost: Filmski program u kinu Tuškanac (Zagreb), Filmski program Art-kina Croatia (Rijeka), Kino Europa (Zagreb), Kino Urania (Osijek), kinoteka Zlatna vrata (Split). Osim toga, kao važni su

prepoznati i redovni prikazivački programi u manjim gradovima (Varaždin, Daruvar, Samobor, Velika Gorica..) te kontinuirani obrazovni programi i radionice Fade-ina, Kinokluba Zagreb, Kinokluba Karlovac, Kino kluba Split, Restarta, Studentskog centra u Zagrebu te Udruge Blank. Od različitih ponuđenih prikazivačkih programa za djecu, osobito se ističe program filma za djecu i mlade i nezavisnih digitaliziranih kinoprikazivača Udruge Djeca susreću umjetnost, a kao inovativan program i onaj Udruge Bacači sjenki pod nazivom FROOOM-program filmskog i interdisciplinarnog obrazovanja koji i u 2016. godini uspješno nastavljaju s radom. Prošle godine porinut putujući projekt Kina Mediteran pokazao se iznimno uspješnim te je podržan i ove godine.

- U kategoriji Programi promocije i prodaje hrvatskih audiovizualnih djela predložili smo za sufinanciranje četiri programa. Riječ je o godišnjem programu distribucije, promocije i prodaje kratkih filmova nositelja projekta Bonobostudija, festivalskoj distribuciji nositelja projekta Ustanove Zagreb Film, Restartovom programu Kinedok koji se odvija i uz potporu Kreativne Europe te o programu plasmana, distribucije, promocije i prodaje filmova na domaće i međunarodno filmsko tržište tvrtke Everything Works.

Tijekom procjenjivanja ovogodišnjih prijava, kao i u sagledavanju cjeline natječaja, njegovih kategorija i raznolikosti prijavljenih programa, savjetnici za komplementarne djelatnosti naišli su na nekoliko **otvorenih pitanja i izazova**, od kojih se neka već više godina zaredom iznova pojavljuju.

I dalje je ključno pitanje budžeta.

Zbog generalne tendencije strukturalne i financijske marginalizacije kulture, pa tako i audiovizualne kulture kao njezina ključna podskupa, većini projekata sve je teže, pa i gotovo nemoguće očekivati financijsku potporu lokalnih sredina i sponzora. Stoga je Hrvatski audiovizualni centar mnogim programima nerijetko jedini mogući (su)financijer. Također, kao što je već spomenuto, brojni programi koji ne nailaze na podršku unutar vlastitog resornog ministarstva – odnosno prijavljeni obrazovni/radionički programi koji se odvijaju u okviru školske nastave kao «komplementarna» školska aktivnost – usmjereni su na HAVC kao jedini mogući izvor financiranja. U tom je smislu **nužno** da se otvori komunikacijski kanal između institucija/djelatnika obrazovnog sustava i MZOŠ-a, da bi se AV kultura na prikladan i kvalitetan način uistinu integrirala u postojeći kurikulum i bila njegov sastavni dio, a ne sporadična posljedica entuzijazma pojedinih škola, nastavnika i učenika/studenata, uz potencijalnu podršku HAVC-a. U tom smislu umjetnički savjetnici smatraju da je u poduhvatu kvalitetne integracije AV kulture u kurikulum *kontraproduktivno* financiranje ovih programa od strane HAVC-a, ili bilo koje druge institucije koja nije pod izravnom jurisdikcijom Ministarstva znanosti i obrazovanja.

Zbog stalnog i intenzivnog rasta broja prijava na ovaj Poziv te pridruženih iznimnih financijskih zahtjeva, i ove je godine evaluacijska praksa umjetničkih savjetnika bila da se, osim u iznimnim slučajevima, novi projekti (odnosno projekti koji se na Poziv prijavljuju prvi put) ne predlažu za financiranje – da bi se u narednoj godini moglo objektivnije i informiranije procijeniti njihovu

Hrvatski
audiovizualni
centar
Croatian Audiovisual Centre

kvalitetu, dosege i potencijale te sukladno tome razmatrati ih za potporu.

Pitanje Hrvatske kinoteke čiji status i položaj i dalje nije riješen.

Još uvijek je otvoreno i pitanje unaprjeđenja i razrade smjernica natječaja, gdje umjetnički savjetnici smatraju da su potrebni striktniji okviri te predlažu da se čvršće definiraju i točno odrede parametri i polja unutar prijave po kategorijama i djelatnostima kako bi se dobio precizniji i kvalitetniji uvid u programe te bi samim time i procjenjivanje programa bilo učinkovitije.

Zagreb, 31. ožujka 2016.

Umjetnički savjetnici

Mima Simić

Teodor Celakoski

Boris Poljak